

ارزیابی تأثیر گذاری فضاهای شهری مختص بانوان در ارتقای کیفیت زندگی زنان (نمونه موردی: منطقه ۱۵ تهران - پردیس بانوان)

نویسنده اول^۱، مهرناز مولوی، نویسنده دوم^۲* سید فرشاد حسینی

۱- استادیار گروه شهرسازی دانشگاه گیلان، mehrnaz.molavi@gmail.com

۲- دانشجوی ارشد برنامه ریزی شهری دانشکده معماری وهنر، دانشگاه گیلان، farshad_hoseini@yahoo.com

چکیده

پارکهای شهری، به منزله یکی از فضاهای شهری مهم خدماتی شهر، نقش مهمی در ارتقای موقعیت اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، و زیست محیطی، نواحی شهری و بالطبع شهروندان دارند. از طرفی، دانشمندان پی برده اند که فضای سبزی می تواند به آرامش، جوانسازی، و کاهش خشونت مردم کمک کند. به رغم اهمیت زیادی که پارکها و فضاهای سبز بر کیفیت زندگی شهروندان دارد و ایجاد و طراحی فضاهای سبز نیل به توسعه پایدار شهری را به همراه دارد، و در نظر داشتن این نکته که با توجه به حاکمیت ساختار، مردسالارانه بر جوامع مادرستری زنان به فضاهای عمومی، امکانات، و خدمات محدود است برای جبران این گونه محدودیت ها و محرومیت ها، اختصاص امتیازاتی به بانوان ضروری به نظر می رسد. اما ایجاد اینگونه امکانات بدون ارزیابی تأثیر این فضاهای شهری در ارتقای کیفیت زندگی زنان در جامعه تصویر خوانایی از میزان کارآمدی اینگونه فضاهای شهری را به ما ارائه نمی دهد. بنابراین، انجام دادن اینگونه پژوهش ها ضروری به نظر می رسد. تحقیق حاضر با روش توصیفی-تحلیلی در راستای ارزیابی تأثیر گذاری فضاهای شهری مختص بانوان در ارتقای کیفیت زندگی زنان با مورد شناسی پردیس بانوان منطقه ۱۵ تهران به انجام رسیده است. جهت دستیابی به اهداف پژوهش با استفاده از ابزار پرسشنامه از ۱۵۰ نفر از زنان استفاده کننده به صورت تصادفی در پردیس بانوان منطقه ۱۵ و مناطق دیگر تهران خواسته شد که به سؤالات طراحی شده پاسخ بدهند. این پژوهش به لحاظ دسته بندی بر مبنای هدف، کاربردی است و روش تحقیق بر حسب جمع آوری داده ها، ابتداروش پیمایشی بوده و در ادامه، به منظور بررسی وابستگی بین متغیر مستقل و متغیر وابسته، توصیفی-تحلیلی و از نوع همبستگی می باشد. نتایج نهایی نشان می دهد که بین فضاهای شهری مختص بانوان (پردیس بانوان) و کیفیت زندگی زنان همبستگی معنی داری وجود دارد. چرا که سطح معنی داری بدست آمده ($\text{sig} = .000$) کمتر از آلفای تحقیق ($\alpha = .025$) با توجه به دودامنه بودن آزمون می باشد، پس نتیجه کلی این است که در سطح ۹۵ درصدیک رابطه معنی داری و مستقیم و مثبت بین فضاهای شهری مختص بانوان (پردیس بانوان) و کیفیت زندگی زنان وجود دارد. نوع همبستگی بین دو متغیر مذکور خطی بوده یعنی هر دو توان افزایش یا کاهش می یابند و همچنین نتایج مدل رگرسیونی مربوط به فرضیه نشان می دهد فضاهای شهری مختص بانوان (پردیس بانوان) بر کیفیت زندگی زنان جامعه مورد بحث با ضریب تعیین $16/6$ درصد تأثیر گذار بوده است.

واژه های کلیدی: ارزیابی، فضای شهری، کیفیت زندگی، پردیس بانوان.

۱- مقدمه

از جمله ملزومات رشد و توسعه جوامع، ایجاد بسترهای فضایی و کالبدی مناسب جهت استفاده همه اقشار جامعه از جمله زنان از خدمات و امکانات عمومی می باشد. تحولات دهه های اخیر سبب شده است تا امکانات جدید شهرهای امروز مانند گذشته قادر به تأمین آرامش و امنیت شهروندان نباشد. شهرها به دلیل تمرکز بالای جمعیت و فعالیت های خارج از مقیاس انسانی و فراوانی ماشین، از شاخص های آرامش و امنیت فضای شهری کم کم فاصله گرفته اند [۱]. به منظور مناسب سازی فضاهای شهری